

El rei de la cabina

Don Carlo, Màquina, Piscis, Boomerang, La Sala del Cel i altres clàssics de les nits gironines

L'evolució de la tecnologia va permetre per primera vegada reproduir música en alta fidelitat i a tot volum sense haver de contractar una orquestra. I així va començar a funcionar, l'any 1959, a la ciutat alemanya d'Aquisgrà, l'Scotch Club, considerada primera discoteca de la història. El fenomen es va popularitzar arreu d'Europa i als Estats Units. La discoteca va fer furor, i el discjòquei, figura que horroritzava les ments benpensants, va esdevenir el rei del mambo. I el rei del mambo a Girona era Ramon Vilaró.

DANIEL BONAVENTURA > TEXT

>> Ramon Vilaró, a la cabina de discjòquei de Màquina, que es pot veure també a dalt en una imatge exterior.

Empresari gironí de l'empresa Codere i expresident del Girona Futbol Club, Ramon Vilaró confessa als 62 anys d'edat que encara moltes nits somnia que té la pista plena i se li acaba la cançó però

no troba la següent. Vilaró evoca, no sense nostàlgia, en una entrevista per a la *Revista de Girona*, els seus inicis com a discjòquei l'any 1970 a la discoteca del Casino de Llagostera, gestionada per l'empresari de l'oci nocturn Joan Planas, el mateix que després li va oferir el privilegi de punxar discos a Don Carlo, local mític de la nit gironina.

«Quan vaig començar posava la música ordinària del moment: "Sugar, sugar", de The Archies, o "Witch of New Orleans", de Redbone, però el 3 de juliol de 1971 va morir Jim Morrison, el meu ídol –encara ho és–, i això em va marcar profundament i va canviar les meves preferències musicals. Vaig entrar de ple en la psicodèlia i la música de Sant Francisco. Aquells anys de discjòquei a Girona vaig posar molta música de The Doors, Janis Joplin, Jefferson Airplane, The Yardbirds, The Animals, Canned Heat, The Mamas & The Papas, Heart i tants altres. Aquesta era la música que sonava a Girona».

Vilaró estava cridat a tenir un protagonisme molt destacat en els anys daurats de les discoteques de Girona

FONS DANI DUCH. INSPAÍ - DIPUTACIÓ DE GIRONA

Amb els seu pantaló acampanat, camisa oberta i cabellera i barba tan abundant com la dels hippies més devots, Vilaró estava cridat a tenir un protagonisme molt destacat en els anys daurats de les discoteques. Després de dos anys i mig al Don Carlo, i precisament una nit de gran gala en aquest local amb Joan Manuel Serrat, un nou i ambiciós empresari que tot just despuntava, Joan Baró, li va oferir ser el discjòquei de Màquina, sense cap mena de dubte la més gran i més delirant aposta de discoteca feta mai a la ciutat de Girona, la primera i tal vegada l'única que tindria un edifici projectat i construït a propòsit, a la muntanya de Montjuïc. El local va funcionar fins al 1977, i després va continuar sota els noms de Privé, Class i Imagine, fins que va anar a terra i al seu lloc hi va florir un bloc de pisos.

Vilaró va inaugurar Màquina l'any 1974 amb «Conquistadores», de Chico Hamilton. «Aquest va ser el primer tema que va sonar a Màquina», recorda un emocionat Vilaró a qui l'experiència de discjòquei encara brindaria sorpreses impensables, com l'oferta

de Tiffany's de Platja d'Aro per a l'estiu del 1977. «Fitxar per Tiffany's va ser com fitxar pel Barça de futbol. Vaig abandonar l'empresa familiar, els pares es van enfadar, vaig guanyar un piló de diners i vaig acabar l'estiu esgotat i malalt de tuberculosi pel fum i els horaris. Vaig tornar cap a Girona i Jaume Esteve em va fitxar per al Piscis».

Oberta el 1972 al mig de la Devesa de Girona per iniciativa de Jaume Esteve, després de patir un greu incendi que va posar en joc la inauguració, la discoteca Piscis va tenir un sonat protagonisme aquells anys de festa nocturna i esbarjo en locals a porta tancada. A banda de la música enllaunada, la gran atracció del cap de setmana eren els espectacles en viu de les celebritats de l'època. Víctor Manuel i Ana Belén, Patxi Andión, Lorenzo Santamaría, Cecilia, Lolita, Dyango i Serrat van cantar en directe al Piscis, que també programava nits esparracades d'humor amb Fernando Esteso, Tip i Coll o shows com el de Mayra Gómez Kemp, presentadora del concurs «Un dos tres...» durant aquells anys de monopoli de Televisió Espanyola.

>> *El grup Tequila, durant una actuació a Piscis, el 1981.*

«El primer tema que va sonar a Màquina l'any 1974 va ser "Conquistadores", de Chico Hamilton», diu un emocionat Vilaró

FONS PABLITO. INSPA I - DIPUTACIÓ DE GIRONA

FONS PABLITO. INSPA I - DIPUTACIÓ DE GIRONA

>> *Dues imatges de l'elecció de Miss Hivern a la discoteca Don Carlo, el 1969.*

La dècada prodigiosa de Vilaró va trobar el seu punt i final aquell 1977 a Piscis. «Després em vaig casar i vaig tenir fills, i només vaig tornar puntualment a la cabina de Màquina. Quin plaer tenir la pista plena amb cançons com “Get ready”, de Rare Earth, o “Love like a man”, de Ten Years After», exclama. «Va ser una dècada intensa i feliç», assegura Vilaró, que mai no ha deixat d'estar al dia de les novetats musicals: «Tinc una completa col·lecció particular de discos de vinil, CD i cassetes».

L'èxit clandestí de Can Pere dels Alls

Però tot havia començat l'any 1965 amb la inauguració de Tiffany's a Platja d'Aro, un local que atrapava com un narcòtic i que va marcar un abans i un després, amb ressò internacional. Desenes, per no dir centenars de discoteques, també anomenades dancings, van aparèixer per prometre nits memorables de gaudi. En el «sexe, drogues i rock'n'roll» hi havia el misteri motivador. Els locals eren plens de fum de tabac i s'hi servia alcohol a dojo. Sota llums centellejants, s'alternaven sessions de música ràpida amb sessions de lent per a parelles que s'arrapaven com pops. Tot era nou per a una societat que fins aleshores només havia conegut les sales de ball tradicionals, amb llums estàtiques i orquestres en directe. La discoteca, a més, oferia invariablement una zona còmoda de butaques en la penombra per anar-hi en parella i predisposat a investigar l'anatomia humana.

Fredi Faure i Xavier Juanhuix relacionen al llibre *Peluts, rockeros i ye-yés a la*

Girona dels 60 l'origen de les discoteques amb la proliferació de festes particulars. La gent volia ballar. I la família dels germans Josep Maria i Joan Carmaniu i Jordi Bussó van condicionar l'any 1966 la masia familiar de la carretera Barcelona per obrir la que es convertiria en la primera discoteca de Girona: Can Pere dels Alls. Inicialment el local va funcionar clandestinament, però, vist l'èxit de públic, aviat va regularitzar l'activitat, no sense l'oposició inicial de les autoritats. Governaven els militars de la dictadura de Franco, i l'Església dictaminava què era o no pecat. Oriol Regàs, empresari fundador de la discoteca Bocaccio, de Barcelona, es va interessar pel local, però al final va ser la societat formada per Joan Planas i Ricard Ardévol qui van convertir-lo en Don Carlo. El Don Carlo on va punxar Vilaró. El local es va convertir després en Brisa, i més tard en Fashion's, fins a la seva demolició l'any 2002.

Del Picadilly de Girona a la Catedral del Mas Xirgu

Si algun local podria discutir a Can Pere dels Alls el mèrit de ser la primera discoteca de la ciutat de Girona és Picadilly. Aquest espai també va néixer d'una manera espontània quan el matrimoni Joan Bosch i Encarnació Sancho, que servien dinars a l'Hostal del Pont, al Pont Major, van respondre a la demanda de ball muntant festes els diumenges als soterranis de l'edifici, un fenomen que va arrencar el 1963 i que en els anys següents va acabar per consolidant-se en la discoteca Picadilly, batejada en honor de la plaça londinenca.

>> *La façana de Piscis.*

FONS DANIEL DUCH (INSPA I)

Inicialment, Can Pere dels Alls va funcionar clandestinament, però, vist l'èxit de públic, aviat va regularitzar l'activitat

FONS DANI DUCH. INSPAI - DIPUTACIÓ DE GIRONA

FONS DANI DUCH. INSPAI - DIPUTACIÓ DE GIRONA

El mateix local va acollir entre 1977 i 1985 el Chaplin's, regentat pels germans Baró, que programaven jazz en viu amb el músic Benet. L'edifici va ser enderrocat el 1991.

Aquell model de negoci basat en la música ye-yé a tota potència, les barres ben proveïdes d'ampolles i les butaques dissenyades quasi com un reservat, ha quedat gravat a la memòria col·lectiva gironina amb noms com Rufus, que va obrir portes el 1972 al Pont Major, per convertir-se anys a venir en Cricket, Boomerang, Capital i Àrea Gi. El local va ser enderrocat el 1999, com tants altres, en una època de reconversió de l'oci nocturn i d'expansió urbanística.

Entre 1967 i 1976 al Pont Major també hi va funcionar el Centpeus, discoteca de la família Berdala, i al cor de la ciutat de Girona, al carrer Figuerola, hi va néixer el Llims l'any 1971, discoteca que obria en jornades laborables.

En tots aquests locals sense excepció hi van sonar habitualment The Beatles, Rolling Stones, Lou Reed, Bob Dylan i David Bowie, per esmentar només alguns dels artistes més habituals. També s'escoltava els espanyols Camilo Sesto, Miguel Gallardo, Cecilia, Lorenzo Santamaría i, segons remarca Vilaró, sempre hi havia un espai reservat per a la cançó francesa, amb noms entranyables com els de Michel Sardou, Gérard Lenorman, Daniel Guichard, Christophe o Florent Pagny, cosa que avui s'ha perdut.

L'obertura, l'any 1982, de La Sala del Cel, en l'antic i immens local d'un drapaire a Pedret, va tenir un fort impacte en la nit gironi-

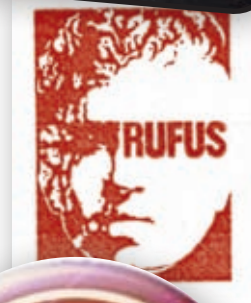
na. Josep Pérez i Josep Crespo, creadors anys abans dels bars Harlem i el Siddharta, van remodelar aquell espai amb les seves pròpies mans. Inicialment concebuda com una sala de ball a l'antiga manera, amb orquestra en directe, molta llum blanca i ampolles de xampany, La Sala del Cel es va reconvertir aviat en un local especialitzat en música *techo* que va assolir fama europea per la programació dels més cobejats discjòqueis del moment. Finalment, el local va canviar de propietari, i els darrers anys ha funcionat sota la marca Pachà Girona.

Una altra experiència rememorada és la dels empresaris Joan Planas i Josep Colomà l'any 1993, amb la conversió dels antics tallers Can Sarasa, de la Devesa, en la Sala de Ball, local que encara avui ofereix actuacions d'orquestrades en directe i que, als anys noranta, amb el fenomen creixent de la Universitat de Girona, va tenir un protagonisme especial entre els estudiants per les festes dels dijous a la nit.

I encara Platea, obert el 1992 al centre de Girona, és una altra experiència diferent però no tan apartada de la discoteca. Els mateixos empresaris de Platea van apostar el 1997 pel Setè Art, una discoteca oberta a la zona de Mas Xirgu, sota el primer multicinemes de la ciutat, el Lauren. No gaire lluny d'aquí apareixia, el 2005, un dels últims grans somnis discotequers, La Catedral, que com el seu nom indica va adoptar una estètica de temple medieval.

Daniel Bonaventura és periodista.

>>El jurat del concurs «Buscando la fama», el 1980 a la discoteca Màquina, amb l'alcalde Joaquim Nadal al centre de la taula. A la dreta, una Nit Americana a Boomerang, el 1984.

L'obertura, l'any 1982, de La Sala del Cel, en l'antic i immens local d'un drapaire a Pedret, va tenir un fort impacte en la nit gironina